

greinina heimaftur við fyrri at fáa okkurt týðningarmikið við aftrat.

I dag kann man so spyrja, hví so fá góvu sær far um tað, John skrivaði og førði fram! Ella kanska vóru hesi ikki so fá kortini. Tí hvussu oftani hoyrði tú ikki fólk tosa um vælskrivaðu og rámandi greinar hansara! Jú víst fekk John nóg av skaftri einsamallur og saman við góðum fólki. Hinvegin vildi hann so nóg, og í dag liggja mong ítöklig uppskott og enná verkætlanir eftir hann, sum bara biða eftir at verða settar í verk. Her skuldi tí verið nokk at tikið av hjá bæði vinnulívi og politikarum.

Alt sitt liv virkaði John fyrri hesum eina: hvussu kundi hann fáa føroyingar at troysta livandi tilfeingið rett og harvið eisini vera ein fyrimynd fyrri onnur! Esther í bakborð og Fugltúgván í stýriborð! Hetta var jú genialt - og so livsjáttandi. Eftir at hava hoyrt henda mannin aftur og aftur tosa um rétta reiðskapin, rétta skipið, rottu hagreiðingina, kundi tú loksins siggja, at her var ein reyður tráður gjøgnum alt tað, sum John segði og greiddi úr hondum. Setti tú allar hesar einstokur lutir saman, so fekkst tú eina logiska heild, hana, sum skuldi føða og menna Føroyar í alla framtíð.

Eitt tað seinasta, John legði úr hondum, var nettup tann geniala og varandi fiskivinnuloynsin, sum umframt at fara væl um fiskastovnarnar eisini gav okkum størstu úrtøkuna úr sama fiski. Eg skal ikki fara út í smálutir við hesum, men bert vísa á, at við slíkari loysn hevði møguleiga borið til at varðveitt búsetingina kring landið, umframt at hon hevði havt so stóra virðisokning við sær, at vit høvdu kunnað verið bæði blokk og olju fyrirtætt. Tað var reyði tráðurin í livsverki Johns. At vit føroyingar við skynsamari troyst og røttu hagreiðing av fiskinum høvdu kunnað verið eitt ríkt samfelag langt inn í framtíðina.

John Smith vísti eisini samfelagsligum viðurskiftum stóran áhuga. Hann var javnaðarmaður alt sitt liv. Men hann var ímóti fundamentalism og rætttrúgvandi, antin hetta so var inn-ann fyrri politisku flokkarnar ella innan kirkju-ella samkomugátt. Hann helt lítið um tey, sum tóku sær patent upp á sannleika ella ævinleikan. Og tey, sum bara hugsadu um pening og profitt. Hann var verkamannavinnur.

Hann var demokratur og virdi tey grundleggjandi mannarettindini. Og hansara sjónarvingur rakk longur enn til bert hesar oyggjar, sum hann annars var so góður við og halgaði alt sitt liv. Heima í køkinum fylgdi hann tíðindunum og sendingunum í BBC frá morgni til kvølds. Var okkurt serligt, sum hann helt vinnmannin á Norðasta Horni hava áhuga fyrri, ringdi hann og segði frá - og øvugt.

Hetta var partur av okkara vinskapi.

Tað er ikki so langt síðani, at Tórmodur Dahl fór. Hann og John vóru ikki sørt meirilíkir á ávsum økjum, hóast eg ikki skal sam-bera teir, so ymiskir teir annars vóru. Men hesir báðir - sum báðir búleikaðust í sama umhvørvi við Sandá - áttu henda so sjáldsama eg-inleikan at kunna seta tingini í relieff og upp á pláss -uttan uttanumtós. Báðir vóru teir kritiskir og um somu tíð konstruktivir í tí samfelag, teir vuku upp í. Báðir vóru teir samfelags-debatorar av Guds náði og høvdu ein finan og hvassan penn. Báðir kundu teir eisini vera uppfarandi og ótolnir - bersøgnir og náðileysir móti "ofrum" sínum. Hvørgin teirra hevði hetta við at pakka tingini inn.

Tøkk til Marjuna Bæk, fyrri frálíku prædikuna til jarðarferðina hjá John. Tøkk fyrri tinni orð, sum eg veit, at John hevði virðis-mett nóg. Eg veit eisini, at John helt nóg av sær sum presti, tí tú so oftani tók fram somu virði, ið John virðismetti so høgt: ærligheit, toleransu, rættvísi og reiðligheit.

Vit á Sosialinum hava eisini nóg av takka John fyrri. Eitt skifti var hann nærum húsfolk hjá okkum. Altíð høgiskur og síðligur og uppbyggjandi. Men so sanniliga eisini bersøgnir og avgjórdur. Var tað okkurt praktiskt, sum skuldi gerast, so hevði John ein fingur við. Eitt nú tá litir skuldu veljast at prýða og hugna um í blaðhúsinum, so var John maðurin.

John gloymdi seg sjálvan fyrri at teina sakini, hvør hon enn var. Antin talan var um at tetta ein leka í krananum ella tað var at leggja fram eina fiskivinnupolitiska ætlan so var John maðurin - og hann fór til verka við liv og sál. Fyrri tína og mína skyld. Fyrri Føroya skyld.

John var øðrvísi enn flest onnur, nettup tí hann átti so stórar gávur. Hann var listamaður, teinkjari, kveikjari og eisini ein praktiski maðurin, ið fekk tingini at koyra, antin tað var motorurin á Tummasi Nygaard ella uppvaskeimaskinan í Garðstúni. Meðan fólk flest eru so fastlæst í dagligu rutinuni dag inn og dag út - har alt verður endurtikið og endurtikið - so var John øðrvísi. Hann vildi nakað nýtt - nakað betri. Var hann ikki nógður við stöðuna, so vildi hann geva alt fyrri at broyta hana til tað betra. Og evnini til tess hevði hann. Hann var sum ein livsvís-dómsbók, sum heldur enn at endurtaka seg, kveikti nýtt liv - gav nýggj svar upp á spurningarnar.

Tað nívir mong og eisini undirritaða, at John ikki er millum okkum longur. Eg eri tó glaður um at hava kent hetta deiliga menniskja. John góði - tú manst teljast millum tey mest finnfólandi og edliliga menniskju, sum hetta land hevur fostrað.

Vinnaður tín Jan

Føroysk línuskip:

Royndarfiska undir Eysturgrønlandi

Níggju føroysk skip sleppa at royndarveiða undir Eysturgrønlandi í summar. Royndirnar vara í átta vikur, og einastu avmarkingar eru í svartkalvaveiðuni

Níggju føroysk línuskip sleppa í summar at royndarveiða undir Eysturgrønlandi

(Tilvildarlig savnsmynd)

EDVARD JOENSEN

Føroysk línuskip sleppa at royndarfiska undir Eysturgrønlandi í summar.

Hetta er úrslit av samráðingum millum føroyingar og grønlandingar. Ynskið um royndarveiðuna er komið frá føroyingum.

Torleif Sigurðsson, formaður í Felagnum Línuskip, sigur, at tvey tey fyrstu skipini eru farin, og tað triða er um at vera klárt.

Royndartíðin tekur við, tá tað fyrsta skipið hevur byrjað fiskiskapin, og gongur so í átta vikur.

Sigmundur var fyrstur, sum fór. Síðan er Pison farin, og Grani fer væntandi hvørja løtu.

Árni Dam, við Norðskála, er reiðari hjá Sigmundi.

Hann sigur við Sosialin, at hann tosaði við Sigmund mikukvöldið. Tá lótu teir einki at.

Teir høvdu tá drigið 30 stampar norður móti 64 stigum, men fiskiskapurin var slakur. Heldur ikki var veðrið nakað serligt, so teir ætlaðu sær longur norður. Tó sigur hann frá Sigmundi, at ísúr var eingin at siggja.

Árni Dam var sjálvur sum skipari á Venusi undir Eysturgrønlandi einaferð í áttati-árunum. Ta ferðina fiskaðu

teir væl, sigur hann. Bara tosk.

Síðan tá hava føroyingar ikki havt loyvi at fiska undir Eysturgrønlandi aftur, fyrr enn nú.

Níggju skip søktu um loyvi at royndarveiða har yviri, men at byrja við sluppu bara trý. Tí soledis hevði fiskivinnuumsitingin skilt avtaluna, sigur Torleif Sigurðsson.

Nevndin í Felagnum Línuskip helt tó, at avtalan kundi tulkast øðrvísi.

Og á fundi í Fiskimálastýrinum varð komið fram til, at øll tey níggju skipini, sum søkt hava, kunnu sleppa yviri. Men bert trý mugu vera í senn kortini.

Avtalan gevur føroyingum loyvi at fiska at kalla óavmarkað. Tað vil siga, at svartkalva mugu vit í mesta lagi taka 100 tons av.

Hinvegin kunnu vit fiska so nógvan tosk, sum vit klára, sigur Torleif Sigurðsson.

Hann væntar kortini, at teir fara at leggja seg eftir at fáa longu og brosmu.

Og eydnast tað, kann tað gerast eitt rættiliga gott íkast hjá bátunum.

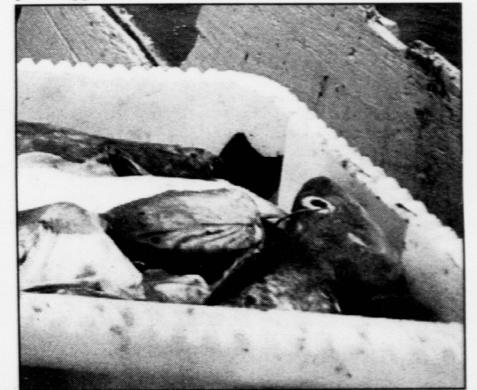
Men hesir túrnir eru upp á eigna ábyrgd.

Eydnast teir, kunnu teir geva skipunum pengar.

Men miseydnast er bara at ásanna, at hatta var tann royndin.

Annars er økið stórt, so væl átti at borið til at spjatt seg, heldur Torleif Sigurðsson. Fiskast kann heilt inn at trimum fjórðingum. Men ísviðurskiftini kunnu ávirka fiskiskapin, sigur hann.

Hesin royndarfiskiskapurin kann, um hann eydnast, sum sagt gerast eitt gott íkast hjá skipunum. Tey flestu hava brúkt allar sínar fiskidagar og høvdu tí annars bara ligið restina av sumrinum. Fleiri av skipunum liggja annars í lötuni og pussa upp.

Sjálvur varðar Torleif Sigurðsson av Pison.

Torleif sigur, at Pison eigur bara átta dagar eftir undir Føroyum, so har er hesin møguleikin kærkomin.

Tá tey trý fyrstu loyvinu vórðu givin, fekk ein 60 tons útróðarbátur eitt av loyvunum.

Hetta hildu teir, sum høvdu stórru línuskipini ikki vera serliga heppið, av teirri einfaldu orsök, at báturin er ov lítill til slíka ferð.

Seinni hava teir, sum eiga báttin, kortini avgjørt, at hann fer ikki yviri.